

DİNLEME BECERİSİNİN GELİTİRİLMESİNDE ETKİNLİKLERDEN YARARLANMA*

Yrd. Doç. Dr. Yusuf DOĞAN**

ÖZ: Dil becerileri içinde en geri planda kalan ve bu yüzden de ihmal edilmiş, unutulmuş, yetim kalmış dil becerisi olarak nitelendirilen dinleme becerisiyle ilgili çalışmalar, henüz, yavaş yavaş da olsa artmaktadır. Bu dil becerisi, özellikle ilköğretim müfredatından itibaren mesinden sonra eğitim camiasından dikkatini daha fazla çekmeye başlamış, Türkçenin okullarda, tüm derslerde araç olarak kullanılması, göz önünde bulundurulduğunda, bir dinleme becerisi olmak üzere, dil becerilerinin öğretiminde de bu araç-amaç ilişkisinin farkında olunması gerekir. Beceriler eğitimle geliştirilebilir bir nitelik taşırlar. Diğer dil becerileri gibi dinleme becerisi de eğitim yoluyla geliştirilebilir. Dinleme becerisinin eğitiminde kullanılacak malzemelerin niteliği ve çeşitliliği, bu süreçte elde edilecek verimden doğrudan etkileyecektir. Dinleme becerisiyle ilgili verilecek eğitim, öğrencileri, hem içinde buldukları zamanda hem de gelecekte ilerine yarayacak özelliklerle donatmalıdır. Bunun için dinleme eğitiminde, günlük hayatın her aşamasında karşılaşılan durumlardan hareket edilmelidir; çalışmalar, geniş bir yelpazede çerçevesinde ele alınmalıdır. Bu çalışmalar, Batıdaki ve Türkiye'deki çalışmaların çerçevesinde dinleme becerisinin eğitimi ele alınmış; ilköğretimde, Türkçe dersi ile diğer derslerin konularından yararlanılarak hem Türkçe dersinde hem de diğer derslerde kullanılabilir etkinlik örneklerine yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe eğitimi, dil eğitimi, dinleme, dinleme eğitimi, dinleme etkinlikleri.

Benefiting from Various Activities for Improving Listening Ability

ABSTRACT: The studies about listening ability which is described as neglected, forgotten and orphan language ability are getting increased however in a very slow way. This language ability begins to draw educator's community's attraction especially after changing elementary school curriculum. When we consider that Turkish is used as

* Ba Kent Üniversitesi tarafından düzenlenen 1. Dünya Dili Türkçe Sempozyumunda bildiri olarak sunulmuştur.

** Gazi Üni. Gazi Eğitim Fak. Türkçe Eğitim Böl., yusdo1973@gmail.com

a means for all classes, one must be aware of this relationship between means and the aim in teaching language abilities. The abilities have qualifications that can be improved by education. The quality and variety of equipments which will be used in listening ability education affect the profit at the end of this process directly. Education which will be given about listening ability should equipped students with qualities that are helpful for them both at present and in the future. As for this, in listening education everyday occasions should be held and studies should be considered in detailed and various ways. In this study listening ability education are examined within the frame of studies done in West and Turkey. Various activities which will be used both in Turkish and in other classes are shown in elementary education by using the subjects of Turkish and other courses.

Key Words: Turkish education, language education, listening, listening education, listening activities.

Giri

Bir dili tam olarak bilmek için temel dil becerileri olarak adlandırılan dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerileri açısından o dile hâkim olmak gerekir. Bu becerilerin birini veya birkaçını kullanmada yetersizlik varsa o dilin tam olarak bilindiği iddia edilemez.

Temel dil becerileri arasında yer alan dinleme becerisi, daha dünyaya gelmeden yani anne karnındayken kullanılmaya başlanan bir beceridir. Çocuk dünyaya geldikten sonra bu beceri; başta konuşma becerisinin, çocuğun okula başlamasıyla birlikte okuma ve yazma becerisinin kazanılmasıyla büyük görevler üstlenir. Dinleme becerisi; dili öğrenmede, okul ve hayatındaki başarı, temel unsur olarak karşımıza çıkmaktadır (Brown 1987). Bu yüzden dinleme, üzerinde önemle durulması gereken bir dil becerisidir.

Dinleme ve Önemi

Araştırmacılar, dinlemeyi pek çok şekilde tanımlamışlardır. Bu tanımlardan hareketle dinleme; içinde dikkati, sözlü ve sözsüz mesajlar, barındırılan, işitilen şeylerin zihinde düzenlenmesini, bilgilerin hem kısa hem de uzun süreli olarak zihinde tutulmasını, ve bunlarla ilgili cevaplar vermeyi gerektiren, anlam yapılıncaya çalışılması, anlamaya dayalı, aktif bir süreçtir (Eadie 1990: 1; ILA 1995: 1; Tompkins 1998; Demirel 1999; Ergin-Birol 2000: 113; Yang, 2002: 45; Özbay 2005: 56). Görüldüğü gibi dinleme, içinde pek çok unsuru barındıran karmaşık bir yapıya sahiptir.

Hayatta hangi işleri yerine getirebilmesi için kendini mutlaka geliştirmesi gereken alanlardan biri de dinlemedir. Çünkü dinleme, günlük hayatın her anında en sık ve en çok kullanılan dil becerisidir. İnsan,

uyku d, ,ndaki zaman,n,n büyük bölümünde çevresiyle ileti im hâlinde dir. leti im süreci içerisinde de en fazla kulland, , beceri dinlemedir. Yap,lan ara t,rmalar ortalama % 45dik oranla, günlük hayatta en fazla kulland,lan dil becerisinin dinleme oldu unu ortaya koymaktad,r (Wacker-Hawkins 1996: 14-15). Bu sonuç, insanlar,n; okuduklar,ndan, yazd,kla r,ndan veya konu tuklar,ndan daha çok dinlediklerini göstermektedir (Devine 1982: 8).

Etkili ileti im becerilerine sahip olmak için dinlemeyi bilmek gere kir. Ki inin ileti im kurmadaki ba ar,s, onun hayat,n,n her a amas,na yans,r. Bu yüzden Türkçe dersleri, dilin bir ileti im arac, olarak ö retildi i dersler olmal,d,r.

Türkçe; ilk, orta ve yüksekö retimin her kademesindeki derslerde amaçlara ula mak için kulland,lan bir araç olarak kar ,m,za ç,kar. Ö -rencilerin Türkçeyi kullanmadaki ba ar,lar, derslerdeki ba ar,lar,n, da do rudan etkileyecektir. Dinlemenin en çok ve en s,k kulland,lan dil bece risi oldu u göz önünde bulunduruldu unda dinleme becerisi geli mi ö rencilerin derslerdeki ba ar,lar,n,n da buna paralel olaca , rahatla kl, söylebilir.

Dinleme Becerisinin E itimi

Hem okul hayat,nda hem de günlük hayat,n her an,nda kar ,m,za ç,kan dinleme becerisinin e itimine çok fazla önem verilmedi i görülmektedir. Bu yüzden dinleme becerisi ö ihmal edilmi , unutulmu , kay bolmu , yetim kalm, dil becerisiö olarak adland,r,lmaktad,r (Brown 1954: 85; Neville 1962: 14; Thompkins Fried-Smith 1987: 30; Burley-Allen 1995; Özbay 2002). Dinleme becerisinin geli tirilmesi konusunda ilkokuldan üniversiteye kadar ö rencilere ödikkat et!ö, ödinle!ö denmi , bunun d, ,nda esasl, bir ey yap,lmam, t,r (Nichols-Stevens 1974: 43; Tompkins 1998). Dinleme becerisi kendili inden geli en bir beceri olarak alg,lanm, , bu becerinin e itimine gerek olmad, , dü üncesi yayg,nla m, t,r. Ayr,ca ö retmenler, dinleme e itimi konusunda neler yapabileceklerini bilmediklerini, bu becerinin e itimi için yeterince zamanlar,n,n ve materyallerinin olmad, ,n, ifade etmektedirler (Gilbert 1988: 123-124). Oysa bütün derslerin konular, aras,nda ve günlük hayat,n içinde dinleme ile ilgili etkinliklerde kulland,labilecek pek çok örnek durum ve olay yer almaktad,r. Bu konuda ba ta s,n,f ve Türkçe ö retmenleri olmak üzere bütün ö retmenlerin istekli ve gayretli olmaları, gerekir.

Dinleme becerisi, müfredat program,n,n de i mesinden sonra e itim camias,n,n dikkatini daha fazla çekmeye ba lam, t,r. İlkö retim Türkçe Dersi Ö retim Program,nda, dinleme/izleme becerisinin geli tirilmesiyle ö rencilerden ödinlediklerini/izlediklerini s,ralama, s,n,flama, sorgulama, ili kilendirme, ele tirme ve bunlarla ilgili ç,kar,mlarda bu-

lunma gibi üst becerileriö gerçekte tirmelerinin beklendi i ifade edilmektedir (MEB 2006: 5). Ayr,ca Türkçe Program,nda; *ödinleme/izleme kural-lar,n, uygulama, dinleneneni/izleneneni anlama ve çözümleme, dinledikleri-ni/izlediklerini de erlendirme, söz varl, ,n, zenginle tirme, etkili dinle-me/izleme al, kanl, , kazanmaö* amaçlar, alt,nda toplam k,rk iki kazan,-ma yer verilmektedir. Belirtilen amaçlara ula abilmek için art,k Türkçe derslerinde dinleme metinleri kullan,lmaktad,r. Bunlar dinleme becerisi aç,s,ndan sevindirici geli melerdir.

Son derece önemli ve y,llard,r ihmal edilmi bir dil becerisi olan dinleme becerisinin e itimi konusunda as,l görev s,n,f ve Türkçe ö retmenlerine dü mektedir. Yaln,z dinleme e itimiyle ilgili çal, malar Türkçe dersinin konular, içine s,k, t,r,lmamal,d,r. Türkçe nas,l bütün derslerde araç olarak kullan,l,yorsa, dinleme e itimiyle ilgili çal, malarda da di er derslerin konular,ndan yararlanmak gerekir. Bunu hem Türkçe hem de di er derslerin ö retmenleri yapmal,d,r. Yani ö retmenler ö renme ortam,n, zenginle tirmek için her dersten yararlanman,n yollar,n, arama-l,d,rlar (Treanor 1956; Akt. Toussaint 1960: 132). E itim çal, malar,nda günlük hayattan örnekler üzerinde durmak da son derece önemlidir. Ancak bu ekilde yap,lan bir dinleme e itimi, okul hayat,n,n ve günlük ha-yat,n bütünü kapsayacak ekle dönü ebilir. Böylelikle verilen e itim ö renciler aç,s,ndan daha anlaml, hâle gelecek ve bu e itim amac,na ula acakt,r.

Dinleme becerisinin e itiminde kullan,lacak malzemelerin niteli i ve çe itlili i, bu süreçte elde edilecek verimi do rudan etkiler. Bunun için mümkün oldu unca çe itli uygulamalar yapmak yerinde olacaktır,r. Dinleme e itimi ile ilgili çal, malarda öne ç,kan konular ve uygulamalar u ekilde s,ralanabilir: k,sa hikâyeler, f,kralar, masallar, tekerlemeler, haberler, hava durumu, günlük hayatta kar ,la ,mas, muhtemel duyurular, yol tarifleri, matematik problemleri, al, veri uygulamalar,, reklamlar, sözlü yönergeleri takip etme, dinlenen metinde konuyla ilgili ve ilgisiz özellikleri belirleme, dikte çal, malar,, ana fikri ve yard,mc, fikirleri tespit etmeye yönelik uygulamalar vb. (Devine 1982; Rost-Uruno 1990; Tompkins 1998; Özbay 2001; Yang,n 2002; Do an 2007).

Dinleme becerisinin e itimiyle ilgili etkinlikler uygulanmadan önce ö rencilere, dikkat etmeleri gereken hususlar önemle hat,rlat,lmal,; bu hususlar,n etkinliklerin sa l,kl, uygulanmas, ve yap,lan çal, madan beklenenlerin gerçekte mesi aç,s,ndan önemi vurgulanmal,d,r. Dinleme etkinliklerinin uygulanmas, s,ras,nda ö rencilerin dikkat etmeleri gereken hususlardan ba l,calar, unlard,r:

1. Dinleme etkinlikleri s,ras,nda ö renciler yaln,zca dinlemelidirler. Çe itli nedenlerden dolayı,, i itemedikleri, anlayamad,klar, noktalarla

ilgili soru sormamalar, konusunda ö renciler uyar,lmal,d,r. Bir ö rencinin dahi konu mas,, ö retmene veya bir arkada ,na soru sormas,, gürültü yapmas, di er ö rencilerin dinlemelerini olumsuz etkileyecektir.

2. Dinleme s,ras,nda çe itli nedenlerden dolayı, dikkatten kaçan noktalar üzerinde fazla durmamalar,n,n, metnin kalan bölümünü dikkatle dinlemelerinin yararlı, olaca , ö rencilere söylenmelidir.

3. Ö rencilere; etkinlik öncesi, s,ras, ve sonras,nda ö retmenin tüm uyar,lar,na uymalar, gerekti i belirtilmelidir.

4. Ö rencilere, dinleme s,ras,nda önemli gördükleri hususlar, not almalar, hat,rlat,lmal,, al,nan bu notlar,n sorulan sorular, cevaplama kendilerine yard,mc, olaca , vurgulanmal,d,r.

Dinleme e itimiyle ilgili yukarı,da verilen bilgilerin ard,ndan ilkö -retim ikinci kademedeki uygulanabilecek etkinliklere örnek te kil edecek birkaç uygulamaya a a ,da yer verilmi tir.

Etkinlik Örnekleri

HABERLER* (7-8. S,n,f)

Haberler, dinleme e itiminde rahat,klala ula ,labilecek ve yararlan,labilecek konular,n ba ,nda gelir. Pek çok radyo yay,n,na elektronik ortamda ula mak mümkündür. Bu yay,nlardan elde edilecek haber metinlerinden hareketle dinleme etkinlikleri haz,rlanabilir.

Etkinlikle ilgili Aç,klama: Ö rencilere, bir haber metni okunaca , ve bu haberle ilgili sorular sorulaca , söylenir. Haber metni ö retmen taraf,ndan okunur. Ard,ndan metnin alt,nda yer alan sorular sözlü olarak sorulur veya bu sorular yaz,l, olarak ö rencilere da ,t,l,r. Ö rencilerden bu sorular, cevapland,rmalar, istenir.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Sivil Savunma Te kilat, Bakanl,ı, n,n düzenledi i Uluslararası, Sivil Savunma 2006 Tatbikat,ö Lefko e'de yapıld,. İlk kez uluslararası, düzeyde ve gece ko ullar,nda gerçekleştirilen tatbikatta olas, bir deprem sonrası, arama-kurtarma ve tahliye çal, malar, canlandır,ld,. Lefko e'nin Ta k,nköy bölgesinde dün akşam saatlerinde uygulanan senaryoya göre tatbikat 7,4 iddetinde bir depremle başladı,. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Sivil Savunma Te kilat, Bakanl,ı, n,n planlı, faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilen tatbikatta deprem sonrası,nda neler ya anabilece i, can ve mal kayb,n,ne gibi önlemlerle en aza indirilebilece i sergilendi. Kriz merkezinin oluşturulmas, ve güvenlik kuvvetlerine ba l, bir helikopter taraf,ndan yapılan

* Haberler ve Hava Durumu etkinli ğinde kullanılan metinler, TRT Radyolar, n,n yay,nlar,ndan temin edilmi tir.

ke if çal, mas,n,n ard,ndan yang,n ve trafik kazalar,na müdahale edilerek binalarda mahsur kalan vatandaşlar tahliye edildi. Senaryo gereği, Türkiye Sivil Savunma Genel Müdürlüğüne bağlı, Diyarbakır Arama Kurtarma Ekibiyle Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı, Köpekli Arama Timi tarafından göçük altındakilere ulaşılmaya çalışıldı. 20 ülkeden 63 sivil savunma mensubunun gözlemci olarak izlediği tatbikat havai fişek gösterisi esnasında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bayrağı, ve Türk Bayrağı sunulmuş, yıla sona erdi. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakan, Ferdi Sabit Soyer tatbikat sonrasında, Türkiye'nin yardımları, ve yerel kaynaklarla sivil savunmayı, teknolojinin gerektirdiği şekilde geliştirmeye devam edeceklerini söyledi.

Haber Metniyle İlgili Sorular

1. Haberdeki tatbikatın adı nedir?
2. Dinlediğiniz haberdeki tatbikat hangi ülkede ve şehirde yapılmıştır?
3. Tatbikatta hangi kurumlar görev almıştır?
4. Tatbikat sonrasında kim konuşma yaptı? Bu kişinin görevi nedir?

Dinlediğiniz haber metninden hareketle aşağıdaki cümlelerde yer alan boşlukları doldurunuz.

5. Tatbikat İstanbul'da iddetinde bir İstanbul .. ile başladı.
6. Gerçekle tirilen tatbikatta İstanbul sonrasında İstanbul .. ve İstanbul kaybolmuş gibi önlemlerle en aza indirilebileceği hakkında bilgi verildi.
7. Tatbikat, İstanbul'dan İstanbul . sivil savunma mensubu İstanbul olarak izledi.

HAVA DURUMU (7-8. Sınıf)

Hava durumu ile ilgili ses kayıtları, da elektronik ortamdan temin edilebilir. Hava durumu ile ilgili ses kayıtları, dinleme etkinliklerinde kullanılacak mükemmel örneklerdir.

Etkinlikle İlgili Açıklama: Örencilere, hava durumu ile ilgili bir haber okunacak, ve bununla ilgili sorular sorulacak, söylenir. Hava durumu okunur. Ardından metnin altından yer alan sorular öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerden bu sorular cevaplandırılmaları istenir.

Meteoroloji Genel Müdürlüğünden verilen bilgiye göre yurdun doğu kesimlerinin yağışlı, havanın etkisinde kalmaya devam edeceği tahmin ediliyor. Sıcaklık ve gök gürültülü sağanak yağışlarında görülecek yağışlar,

bugün Do u ve Güneydo u Anadolu bölgelerinde etkili olmas, bekleniyor. Hava s,cakl, , bugün do u bölgelerde 2 ila 4 derece azalacak, güneybat, kesimlerde biraz artacak, di er yerlerde önemli bir de i iklim olmayacak. Yar,n bütün yurttta 3 ila 5 derece artacak. Ankara'da hava genellikle parçal, çok bulutlu 17, stanbul'da parçal, çok bulutlu 13, zmir'de az bulutlu 20 derece olacak.

Dinledi iniz hava durumunda ya , l, oldu u belirtilen bölgelerin kar ,s,ndaki bölüme öVarö, di er bölgelerin kar ,s,ndaki bölüme öYokö yaz,n,z.

Bölgeler	Ya , Durumu
Marmara Bölgesi	
Ege Bölgesi	
Akdeniz Bölgesi	
ç Anadolu Bölgesi	
Bat, Karadeniz Bölgesi	
Orta ve Do u Karadeniz Bölgesi	
Do u Anadolu Bölgesi	
Güneydo u Anadolu Bölgesi	

Dinledi iniz hava durumundan hareketle a a ,daki cümlelerdeki bo luklar, doldurunuz.

1. Hava s,cakl, , bugün do u bölgelerde 2 ila 4 derece í í í .
2. Hava s,cakl, , yar,n bütün yurttta í .. ila í .. derece artacak.

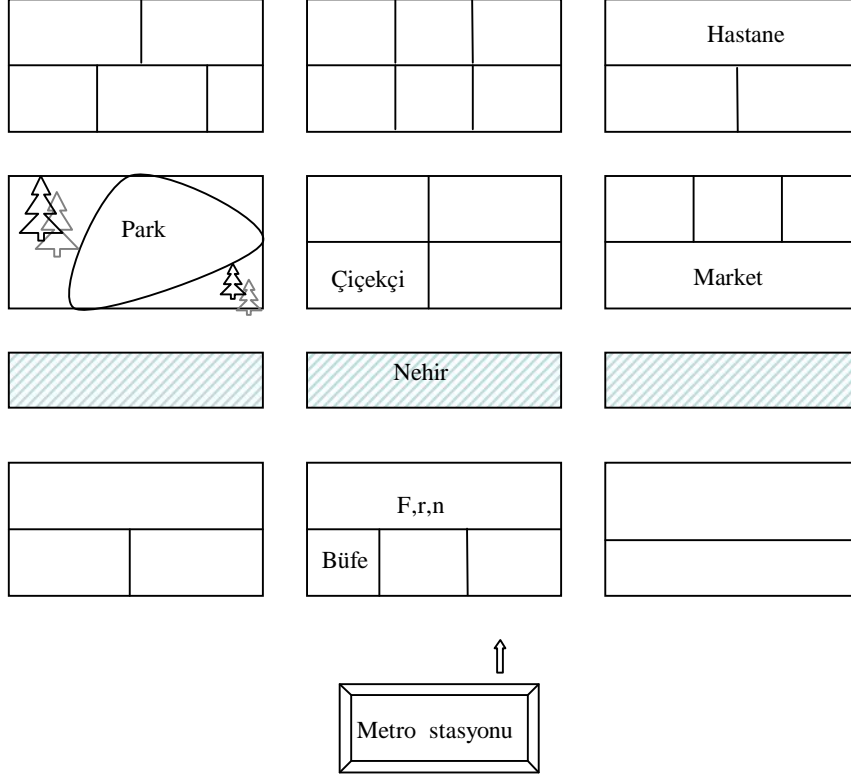
Dinledi iniz hava durumundan hareketle a a ,daki sorular, cevapland,r,n,z.

3. Hangi illerin hava s,cakl,k dereceleri verilmi tir?
4. Hava s,cakl,k dereceleri verilen iller hangi bölgelerde yer almaktadır,r?
5. Hava s,cakl,k dereceleri verilen illerden hangisinde s,cakl,k en dü üktür?

YOL TAR F (6-7. S,n,f)

Yol tarifleri, dinleme e itimi çal, malar,nda en s,k kullan,lan etkinliklerin ba ,nda gelmektedir. Elektronik ortamdan temin edilecek daha ayr,nt,l, ehir haritalar, üzerinde de bu tür etkinlikler haz,rlanabilir.

Etkinlikle lgili Aç,klama: A a ,daki plan ö rencilere da ,t,l,r ve onlara u aç,klama yap,l,r: Size verilen çizim bir semtin ku bak, , görünümüdür. Bu çizim üzerinde bir ev tarif edilecektir. Tarifin sonunda buldu unuz evin üzerine çarp, i areti (X) koyunuz.

Yol Tarifi Metni:

Metro stasyonunda bulunuyorsunuz. Ok i aretinin oldu u yerden kar ,ya geçerek sola do ru yürüyün. Büfenin bulundu u kö eden sa a dönün ve yürümeye devam edin. Nehri geçtikten sonra sol tarafta bir park göreceksiniz. Park,n bitti i yerden sa a dönün. Sa a döndükten sonra soldan ikinci ev, tarif edilen evdir.

ALI VER PROBLEM (6. S,n,f)

Dinleme e itimiyle ilgili çal, malarda al, veri uygulamalar,ndan da yararlan,lmaktad,r. Bu tip uygulamalar ö rencilerin matematik beceri-lerine de hitap etmektedir.

Etkinlikle lgili Aç,klama: Ö rencilere, al, veri le ilgili bir metin okunaca , ard,ndan kendilerine bu metinle ilgili sorular sorulaca , söy-lenir. Daha sonra a a ,daki metin ö retmen taraf,ndan okunur. Metinle ilgili sorular sözlü veya yaz,l, olarak ö rencilere sorulabilir.

Onur ile babas, Ahmet Bey cumartesi günü al, veri e ç,kt,. Çok uzun süredir birlikte çar ,ya gitmiyorlard,. İlk önce k,rtasiyeye u rad,lar.

Ahmet, tanesi 1 YTL olan renkli kartonlardan üç tane ald,. Daha sonra babas,na gömlek almak için bir giyim ma azas,na girdiler. Bu ma azada bay, bayan ve çocuk giysileri sat,l,yordu. Babas, gömleklere bakarken Ahmet'in gözü kemerlere tak,ld,. O s,rada ma azadaki görevlilerden birinin, yan,ndaki mü teriye õ150 YTLøye sat,lan tak,m elbiselerde %20 indirim ba lad,. Ayr,ca 5 e it taksitte de ödeyebilirsiniz.ö dedi ini duydu. Kemerlerden birini çok be endi ama kendisine daha birkaç hafta önce kemer al,nm, t,. Kemer ihtiyac, yoktu. Sonra babas,n,n yan,na gitti. Babas,n,n iki gömlek be endi ini gördü. Bu gömlekleri alarak ma azadan ç,kt,lar. Al, veri s,ras,nda ac,kt,klar,n,, bir simit f,r,n,n,n önünden geçerken anlad,lar. Kendileri ve evdekiler için birer simit al,p evin yolunu tuttular.

Sorular

1. Onur ile babas,n,n çar ,dan ald,klar, eyleri al, s,ras,na göre s,-ralay,n,z.
2. ndirim yap,lan tak,m elbiseden taksitle al,nacak olsa ayl,k kaç YTL taksit ödenir?

YÖNERGELER TAK P ETME** (6-7. S,n,f)

Ö rencilere çe itli çizimler yapt,rma ve yaz,lar yazd,rma, dinleme e itiminde s,kça kullan,lan çal, malar aras,nda yer al,r. Bu tür çal, malarda her madde bir kez okunur. Yönergeleri takip etme, ö rencilerin dikkatlerini ve takip becerilerini geli tiren çal, malar,n ba ,nda gelir.

Etkinlikle lgili Aç,klama: A a ,daki ekil fotokopi yoluyla ço alt,- larak ö rencilere da ,t,l,r; kâ ,d, dikey olarak kullanacaklar, belirtilir.

Daha sonra bu ekil üzerine baz, çizimler yapt,r,laca ,, baz, yaz,- lar yazd,r,laca , ve her maddenin bir kez okunaca , söylenir. Ard,ndan a a ,daki maddeler s,n,f seviyesine uygun bir h,zda ö retmen taraf,ndan

** Devineøden (1982: 21-22) uyarlanm, t,r.

*okunur ve ö rencilerden, maddelerde belirtilen i lemleri yapmalar, iste-
nir.*

1. Orta sütunun üstten ikinci karesine ad ve soyad,n,z, yaz,n,z.
2. Size göre sa daki sütunun alttan dördüncü karesine do um yeri-
nizi yaz,n,z.
3. Orta sütunun alttan ikinci karesinin tam ortas,na bir üçgen çizi-
niz.
4. Ad ve soyad,n,z, yazd, ,n,z karenin size göre sa alt çapraz,n-
daki kareye do um y,l,n,z, yaz,n,z.
5. Size göre soldaki sütunun üstten dördüncü karesine öy,l,n ilk
ay,ön, yaz,n,z.
6. Do um y,l,n,z, yazd, ,n,z karenin solundaki karenin tam ortas,-
na bir çember çiziniz.
7. Üçgen çizdi iniz karenin size göre sa alt çapraz,ndaki kareye
öy,l,n sondan ikinci ay,ön, yaz,n,z.
8. Size göre soldaki sütunun en üst karesinin tam ortas,na bir kare
çiziniz.
9. Y,l,n ilk ay,n, yazd, ,n,z karenin alt çapraz,ndaki karenin içine
ösonbaharödan sonra gelen mevsimin ad,n, yaz,n,z.
10. Tam ortas,na kare çizdi iniz karenin alt,ndaki kareye ülkemi-
zin ba kenti olan ehri ad,n, yaz,n,z.

Sonuç

Her beceri gibi dinleme becerisi de e itim yoluyla geli tirilebilir bir nitelik ta ,r. Dinleme becerisi üzerine yap,lan ara t,rmalar bu görü ü do rulamaktad,r. Ba ta s,n,f ve Türkçe ö retmenleri olmak üzere bütün ö retmenler bu gerçe in fark,nda olmal,d,rlar. Dinleme becerisinin sü- rekli olarak geli tirilmesi için bütün derslerin konular, ile günlük hayat,n içinden örnekler üzerinde dü ünme ve bunlardan hareketle etkinlikler haz,rlamak bu süreçteki en etkili ve verimli uygulamalar olarak de erlen- dirilmelidir. İköretim seviyesindeki e itim çal, malar,nda, etkinlikleri oyunla t,rmak ö rencilerin daha etkin kat,l,m,n, sa lamak için önemlidir. E itim çal, malar, sonunda ortaya ç,kan olumlu geli meler hem ö renci- lerin hem de ö retmenlerin e itim konusundaki motivasyonlar,n, art,ra- cakt,r.

KAYNAKÇA

- BROWN, James.I. (1954), "How Teachable Is Listening?", *Educational Research Bulletin*, Vol.: 33, No: 4.
- BROWN, James I. (1987), "Listening-Ubiquitous Yet Obscure", *The Journal of International Listening Association*, Vol.: 1, Number: 1, s. 3-14.
- BURLEY-ALLEN, M. (1995), *Listening The Forgotten Skill*, 2nd (ed., John Wiley and Sons), Inc.
- DEMREL, Özcan (1999), *İkinci Sınıf Okullarında Türkçe Öğretimi*, MEB Basımevi, İstanbul.
- DEVINE, Thomas (1982), *Listening Skills Schoolwide, Activities and Programs*, Urbana, Illinois.
- DOĞAN, Yusuf (2007), *İkinci Sınıf Kademesinde Dil Becerisi Olarak Dinlemeyi Geli tirme Çalışmaları*, (Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınları, Doktora Tezi), Ankara.
- EADIE, William F. (1990), "Hearing What We Ought To Hear", *The Journal of International Listening Association*, Vol.: 4, s. 1-4.
- ERGEN, Akif-BROL, Cem (2000), *Eğitimde İletişim*, Anı Yayınları, Ankara.
- GILBERT, Michael B. (1988), "Listening in School: I Know You Can Hear Me But Are You Listening?", *The Journal of International Listening Association*, Vol., 2. s. 121-132.
- ILA definition on listening. (1995), *ILA Listening Post*, 53, 1.
- MEB (2006), *İkinci Sınıf Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kuralları* (6, 7, 8. Sınıflar), Devlet Kitapları Müdürlüğü, Ankara.
- NEVILLE, M. A. (1962), "English Language Arts as a Condition of Practicable Education", *College Journal*, October.
- NICHOLS, Ralph-STEVENSON, Leonard A. (1974), "Dinleme Sanatı", *Bilim Teknik*, S. 80, s. 43-44.
- ÖZBAY, Murat (2001), "Türkçe Öğretiminde Dinleme Becerisini Geli tirme Yolları", *Türk Dili*, (589), s. 9-15.
- ÖZBAY, Murat (2002), "Türkçe Öğretiminde Etkin Edilmiş Bir Alan Dinleme Eğitimi", *Cumhuriyetimizin 80. Yılında Türkçemiz Sempozyumu*, ANAÇEV Yayınları, Ankara, s. 97-104.
- ÖZBAY, Murat (2005), *Bir Dil Becerisi Olarak Dinleme Eğitimi*, Akça Yayınları, Ankara.
- ROST, M.-URUNO, M. (1990), *Strategies in Listening, Tasks for Listening Development*, Longman Group UK Limited, Fourth Impression.
- THOMPSON, G. E.-FRIEND, M.-SMITH, P. L. (1987), *Listening Strategies for the Language Arts, Language Arts Instruction And The Beginning Teacher: A Practical Guide*, (ed. by Carl R. Personke-Dale D. Johnson), Englewood Cliffs, New Jersey.
- TOMPSON, Gail E. (1998), *Language Arts Content and Teaching Strategies*, California State University, Prentice-Hall Inc., New Jersey.

- TOUSSAINT, Isabella (1960), "A Classified Summary of Listening 1950-1959", *Journal of Communication*, 10: 3, s. 125-134.
- TREANOR, John. (1956), *For Every Lesson Listen, Elementary English*, XXXIII, 294.
- WACKER, Katherina G.-HAWKINS, Katherina (1996), "Curricula Comparison for Classes in Listening", *International Journal of Listening*, Vol.: 10, s. 14-28.
- YANGIN, Banu (2002), *Kuramdan Uygulamaya Türkçe Öğretimi*, Dersal Yayınları, Ankara.